

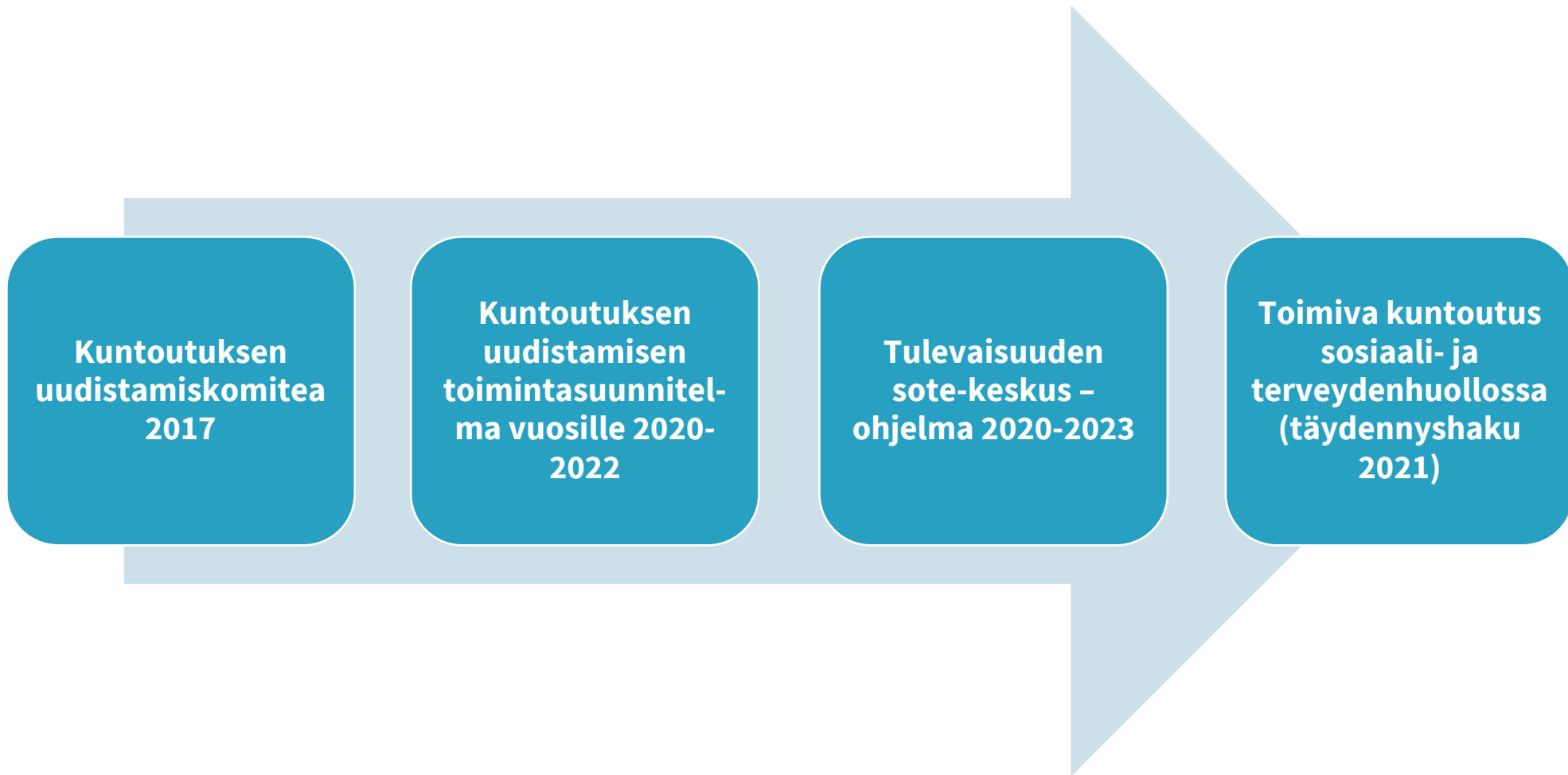
Mitä kuntoutuksen yleisellä toimintamallilla tarkoitetaan?

Heli Valkeinen
Kehittämispäällikkö, TtT
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sote-uudistus
Tulevaisuuden
sosiaali- ja terveyskeskus

Kuntoutuksen kehittämisen tausta

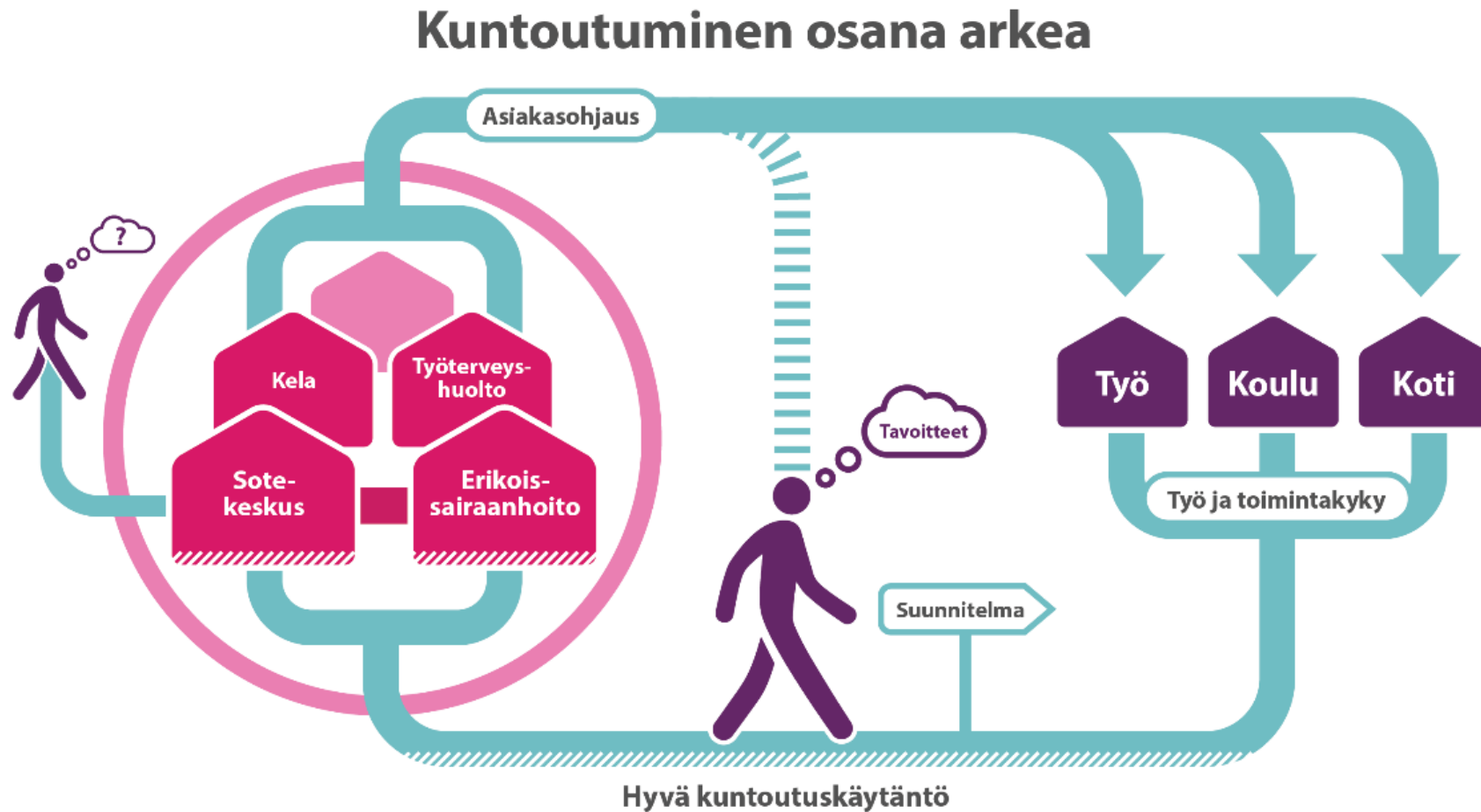
Täydennyshaun hankeopas 2021: Toimiva kuntoutus sosiaali- ja terveydenhuollossa

- Lähtökohtana kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma
 - 15 ehdotusta Tulevaisuuden sote-keskus –ohjelmalle, mm. **yleinen kuntoutuksen toimintamalli**, ICF-viitekehyksen käyttö, käytetään soveltuvia mittareita, varhainen työkyvyn tuen ja kuntoutuksen tarpeen tunnistaminen, asiakasohjauksen malli, kotikuntoutus, järjestöyhteistyö ym.
- Kuntoutuksen uudistamisen tavoitteena on parantaa väestön toiminta-, työ- ja opiskelukykyä, tukea itsenäistä selviytymistä ja lisätä osallistumista työelämään; mahdollistaa jokaiselle oikeus tarpeenmukaiseen kuntoutukseen
- Sosiaali- ja terveystieteissä **toteutetaan yleistä kuntoutuksen toimintamallia**, jolla nivotaan yhteen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja sosiaali- ja terveystieteiden ja erikoissairaanhoidon sekä muiden toimijoiden (kuten Kela, järjestöt tai yksityiset palveluntuottajat) välillä

Kuntoutuksen uudistamiskomitean ehdotus 1

- ”Kuntoutuksen tulee perustua yleiseen toimintamalliin, jonka periaatteet ovat samat kaikilla asiakkailla ja eri ikäryhmissä. Toimintamallin tarkoituksena on se, että kuntoutuja saa tarvitsemansa tuen ja palvelut. Toimintamalliin sisältyvät tarpeen tunnistaminen, arviointi, suunnitelma, päätökset, palvelut ja etuudet, kuntoutujan ympäristöä koskevat toimenpiteet, prosessin seuranta ja arviointi sekä sen pohjalta tehtävät tarvittavat muutokset.”

Hyvän kuntoutuskäytännön mukainen kuntoutusprosessi

Kuvan lähde: Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelma 2020-2022

Hyvä kuntoutuskäytäntö

- Kuntoutus perustuu hyvään kuntoutuskäytäntöön ja toteutuu prosessimaisesti
- Kuntoutustarve tunnistetaan ajoissa asiakasprosessin ensi vaiheessa: oikea ajoitus, yksilön ongelmien ja vahvuuksien tunnistaminen
- On asiakas- ja perhelähtöistä ja lähtee asiakkaan yksilöllisistä tarpeista; ICF:n käyttö kuntoutuksen suunnittelussa ja arvioinnissa
- Vaikuttavaa, näyttöön perustuvaa, merkityksellistä, tuloksellista, moniammatillista
- Tavoitteellista
 - Yksilölliset
 - Mitattavat
 - Saavutettavat
 - Realistiset ja merkitykselliset
 - Mahdolliset aikatauluttaa

Kuntoutumisen prosessi

- ”Kuntoutumisen prosessi on tavoitteellisesti etenevä, kuntoutujan ja asiantuntijoiden yhdessä suunnittelema prosessi, jossa **kuntoutujan oma aktiivinen rooli on keskeinen**. Sen ajalliseen ja sujuvaan toteutumiseen vaikuttavat keskeisesti **kuntoutujan elämään liittyvät suunnittelemattomat tekijät, motivaatio, vuorovaikutteinen yhteistyö** sekä kuntoutumisen ammattilaisten kanssa että vastuullisten hallinnonalojen kesken.” (Autti-Rämö ym. Kuntoutuminen, s. 57)

Kuntoutusprosessi

- ”Kuntoutusprosessi on tavoitteellisesti etenevä, kuntoutujan ja asiantuntijoiden yhdessä suunnittelema prosessi, jossa vastuu **kuntoutuksen tarpeen tunnistamisesta** sekä yhdessä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi järjestettävistä **kuntoutustoimenpiteistä** on kuntoutuksen ammattilaisilla. Sen sujuvaan toteutumiseen vaikuttavat erityisesti **eri toimijoiden yhteistyö, tiedonvälitys sekä viiveetön kuntoutustoimien järjestäminen.**” (Autti-Rämö ym. Kuntoutuminen, s. 58)

Kuntoutuksen toimintamalli

Lääkinnällinen, sosiaalinen, ammatillinen ja pedagoginen kuntoutus

Johtaminen, resursointi, saatavuus, laatu, taloudellisuus, vaikuttavuus

Ehkäisevä työ
Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden tunnistaminen
Toiminta- ja työkyvyn arviointi, mittarit
Rakenteinen kirjaaminen, raportointi
Asiakas- ja kuntoutussuunnitelmat
Tavoitteiden asettaminen
Ammattilaisten yhteistyö, tiimimallit ja konsultaatio
Ammattilaisen vahva osaaminen
Toiminta- ja työkyvyn arviointi, mittarit

Hyvä kuntoutuskäytäntö

Asiakkaan polku

Ennen yhteydenottoa

Yhteydenoton käsittely

Kuntoutus-tarpeen arvio

Kuntoutuksen suunnittelu

Palvelujen organisointi

Kuntoutuksen toteutus

Seuranta ja arviointi

Digitaaliset välineet, joilla asiakas löytää itse tukea

Asiakas- ja palveluohjaus

ICF-viitekehys

TOIMIA-suositukset

Kuntoutuksen sisällöt ja niiden kehittäminen

Tavoitteiden ja suunnitelmien arviointi ja jatkotoimenpiteet

Yhteydenoton eri muodot ja asiakkaiden neuvonta

Suoravastaanotto-toiminta

Apuväline-palvelut

Moniammatillinen yhteistyö

Kotikuntoutus

Etäkuntoutus

Tietojärjestelmät ja tiedonhallinta, kuntoutuksen tietopohja

Toimintamallien kuvaus Innokylään

- Täältä löytyy toimintamalleja ja menetelmiä työn tueksi
<https://innokyla.fi/fi/toimintamalleja-ja-menetelmia-tyon-tueksi#asiakaslahtoinen>
- Toivotaan myös kuntoutukseen liittyvien hyvien toimintamallien kuvauksia!

Ryhmätyöskentely

Ryhmätyön aihe: Kuntoutuksen yleinen toimintamalli – asiakkaan polku

- **Yleisohje:**
 - Tämä ohjeistus on Jamboardissa sivulla 1
 - Sivulla 2 on kuntoutuksen yleinen toimintamalli –kuvio.
 - Tuottakaa laput sivulle 3 (ja lisätilaa tarvitessanne sivulle 4)
 - Valitkaa, kuka esittelee ryhmän tuotoksen.
- **Tehtävä:**
 - Keskustelkaa, miltä näyttää **kuntoutuksen kehittämisen kokonaiskuva alueilla?**
 - Merkitkää lapuille, mitkä kohdat asiakkaan polusta toimivat hyvin ja missä kohdin on vielä kehitettävää.

Ryhmätyön purku: Kuntoutuksen yleinen toimintamalli – asiakkaan polku

- Purku 5 min/ryhmä
- Selittäkää lyhyesti, miltä kuntoutuksen kehittämisen tilanne kokonaisuutena näyttää yhteistoiminta-alueella?

Lue lisää

soteuudistus.fi

thl.fi/sote-uudistus

» Tulevaisuuden sosiaali-
ja terveyskeskus

Seuraa aihetta somessa
[#sote](#) [#tulevaisuudensote](#)

